

NORDISK KONTAKTORGAN
FOR JORDBRUKSFORSKNING
ÅRSBERETNING 2001

Nordisk kontaktorgan for jordbruksforskning (NKJ)
er et samarbeidsorgan for de nordiske landenes
forskningsråd og departementer innen jordbruksområdet
og for Nordisk Ministerråd

**NORDISK KONTAKTORGAN
FOR JORDBRUKSFORSKNING (NKJ)**

**ÅRSBERETNING
2001**

NKJs sekretariat

Roald Sørland (fra 1. april 2001)
Norges forskningsråd
Stensberggata 26, St. Hanshaugen
Postboks 2700
N-0131 OSLO

Tel:+47 22 03 71 07
Fax:+47 22 03 71 04
E-post: ros@forskningsradet.no

Internett: www.forskningsradet.no/nkj

Redaksjonen avsluttet juni 2002

Innhold

	Side
1. NKJs virksomhet	
1.1 Formål, målsetting og strategi	4
1.2 Finansiering av NKJ-aktiviteter	5
1.3 NKJs aktivitetsområde	5
1.4 NKJs aktiviteter i 2001	6
2. NKJs inntekter og kostnader i 2001	10
3. Sammendrag	12
4. A Brief Summary in English	14
Vedlegg	
1: Vedtekter for Nordisk kontaktorgan for jordbruksforskning	17
2: NKJs medlemsorganisasjoner, medlemmer og observatører	19
3: NKJ-aktiviteter 2001 (Budsjetttall)	20
Kontaktadresser	23

NORDISK KONTAKTORGAN FOR JORDBRUKSFORSKNING (NKJ)

Årsberetning 2001

1. NKJs VIRKSOMHET

1.1 Formål, målsetting og strategi

Nordisk kontaktorgan for jordbruksforskning (NKJ) har som formål å fremme og støtte forskning til nytte for jordbrukssektoren i Norden. Denne oppgaven løses ved:

- å være rådgivende for Nordisk Ministerråd (NMR) i forskningspolitiske spørsmål vedrørende jordbruksforskning
- å være rådgivende eller styrende organ innen jordbruksforskning i den grad NMR anmoder om dette samt stiller midler til disposisjon til formålet
- å være kontaktorgan mellom de nasjonale forskningsråd eller tilsvarende organisasjoner på jordbruksområdet

NKJs strategiske hovedmålsetting er sikre en best mulig samordning av nordisk aktivitet innen jordbruksforskningen. Virkemidlene er bl.a. kontaktskapende virksomhet, informasjonsutveksling, felles utredningsarbeid, nettverksbygging og samarbeid om konkrete forskningsprosjekter og -programmer. På denne måten ønsker NKJ å medvirke til at en oppnår en best mulig synergieffekt av de nasjonale ressurser. Det gjelder så vel personellmessige ressurser, felles utnyttning av avansert, kostbart vitenskapelig utstyr samt øvrig infrastruktur.

NKJ legger vekt på at samarbeidet foregår innen områder som er i samsvar med medlemslandenes nasjonale prioriteringer, samtidig som det legges vekt på den nordiske profil. "Nordisk nytte" er en dimensjon som i større grad må vektlegges, uten at dette behøver å komme i konflikt med det øvrige forskningssamarbeid i Europa. Selv om samarbeidet i NKJ i prinsippet kan omfatte alle de forskningsområder medlemslandene i fellesskap dekker, innebærer dette at prioriteringene i NKJs Strategiplan 2001 - 2004 er vinklet mot noen utvalgte områder der det er tatt hensyn til fellesnordiske interesser. Forskningen kan omfatte både grunnleggende og mer anvendt forskning, men det stilles uansett krav til høy forskningsfaglig kvalitet. Som hovedregel gjelder det at det ikke igangsettes prosjekter som ikke ville nå opp i de nasjonale prioriteringer. For øvrig er det grunn til å understreke at NKJs strategiske planer er godt samordnet med de plandokumenter NEJS utarbeider og legger til grunn for nordisk jord- og skogbrukssamarbeid

NKJs leder tiltrådte i desember 2001 en arbeidsgruppe under NMR som skal foreta en utredning om det nordiske forskningssamarbeidet innen jord- og skogbruksforskning. Den overordnede målsettingen med utredningen er å foreta en gjennomgang av det nordiske utdannings- og forskningssamarbeidet innen det tradisjonelle jord- og skogbruk og komme

med forslag til hvordan arbeidet kan utvikles og forsterkes. Da arbeidsgruppens rapport og anbefalinger skal forelegges ministermøtet i august 2002, vil det være naturlig at utredningen blir tema i NKJs høstmøte. De forslag og anbefalinger som måtte komme, vil få sentral betydning i forbindelse med revisjon av NKJs strategiplan 2001 - 2004. NKJs strategiplan er omtalt senere.

1.2 Finansiering av NKJ-aktiviteter

Forenklet kan en beskrive finanseringen av NKJs virksomhet slik:

Kontingent fra medlemslandene

dekker kostnader til NKJs sekretariat samt et årlig tilskudd til NKVet. Fordelingen av kostnadene er basert på en nøkkel med BNP som utgangspunkt - fordelingsnøkkelen er den samme som NMR benytter.

Rammebevilgning fra NMR

disponeres i hovedsak til utredninger, arbeidsgrupper, forskernettverk, seminarer, etc., men kan også benyttes til finanseringen av forskningsprosjekter. Det inngås såkalte rammeavtaler for 4 år mellom NMR og NKJ, på linje med de avtaler som inngås med institusjonene under NMR. Rammebevilgningen fra NMR er relativt beskjeden, men svært viktig i forbindelse med aktiviteter i en initieringsfase for forskningsprosjekter.

Nasjonale midler fra medlemslandene

er grunnlaget for finanseringen av forskningsprosjekter og i noen grad -programmer. Det forhold at NKJ bare kan anbefale medlemslandene å bevilge midler til ulike formål, medfører at aktiviteten av og til kan bli noe uforutsigbar. Trange forskningsbudsjetter i bare ett land er ofte årsak til at høyt prioriterte prosjekter ikke kan igangsettes.

1.3 NKJs aktivitetsområde

NKJs "Strategiplan 2001 – 2004" er det styrende dokument for NKJs virksomhet. Strategiplanen har sin basis i:

- Medlemslandenes nasjonale strategiplaner
- NMRs handlingsprogram 2001 – 2004
- Statsministererklæringen om "Et bæredyktig Norden"
- EUs rammeprogram

Følgende forskningsområder er prioritert i NKJs Strategiplan 2001 – 2004:

- Livsmiddelsikkerhet – fra primærproduksjon til konsument
- Økologisk landbruk
- Dyrehelse og –velferd
- Landsbygdetutvikling
- Cirkumpolare områder
- Genteknikk
- Genetiske ressurser og biologisk mangfold

Med unntak av landsbyggdutvikling, er det, i varierende grad og ulik form, aktivitet i gang på de øvrige områder.

1.4 NKJs aktiviteter i 2001

Forskningsprosjekter

NKJ-prosjektene, som i all hovedsak finansieres med nasjonale midler, skal som regel ha minst 3 deltakende land.

I 2001 var det i NKJs regi i alt 15 igangværende prosjekter, hvorav 14 med nasjonal finansiering og ett med midler fra NMR. Hele 5 prosjekter ble avsluttet ved utgangen av året, mens det ble fattet vedtak om igangsetting av følgende 2 nye prosjekter med nasjonal finansiering fra 2002:

NKJ 115	Development of a a PCR-detection assay for differential Brucella based on characterisation of the serotype O:9 perosamine gene	Mikael Skurnik (2002 – 2004)	DKK Fi, euro SEK	540 000 55 000 143 000
NKJ 116	Functional genomics and proetomics related to abiotic stress with special emphasis on Nordic climate	Henrik Vibe Scheller (2002 – 2005)	DKK Fi,euro SEK	570 000 67 000 702 000

I likhet med de foregående år har NMR- midler blitt disponert til å styrke prosjektkoordineringen. Dette omfatter også støtte til arbeidet med sluttrapportering. Dokumenterte kostnader til koordinering/sluttrapportering ble i 2001 dekket med inntil NOK 25 800 pr. prosjekt.

NKJ har tradisjon for å kvalitetssikre de prosjekter som igangsettes og søknadsevalueringen er svært grundig. Når det gjelder relevanskriterier er ”nordisk nytte” et av de forhold som må tillegges betydelig vekt.

Både søknadsbehandlingen, beslutningsprosessen og utvalgskriteriene for NKJ-prosjekter har vært gjenstand for inngående diskusjon i begge NKJ-møtene i 2001. Det er vedtatt at dette er forhold som krever forbedring og nytenkning og saken skal vurderes på en grundig måte fram til kommende søknadsrunde. Kravet er nå at det må være minst 3 deltakerland i et NKJ-prosjekt. Det er enighet om at den ideelle målsettingen må være at samtlige medlemsland på en eller annen måte trekkes med i de aktiviteter som igangsettes.

Nettverk

To nettverk med finansiering fra NMR ble igangsatt i 2001:

- Velferd hos verpehøns, Bjarne Bråstad (N) (2001)
- Homeopati för lantbrukets djur, Torkel Ekman (S) (2001- 2003)

I tillegg ble det vedtatt å gi støtte til følgende nettverk for 2002:

- Harmonic Growth in Meat Animals, Birte Lindstrøm Nielsen (DK) (2002)

Med unntak av Island, deltar de øvrige medlemsland. De nevnte nettverk finansieres i sin helhet med midler fra NMR

Symposier, arbeidsgrupper etc.

Følgende aktiviteter med finansiering fra NMR har blitt igangsatt/videreført i 2001:

- *Cirkumpolare områder*
Arbeidet med planlegging av et forskningsprosjekt vedrørende rimeligere driftsbygninger i det nordlige jordbruk kom i gang i 2001. Det forventes at et konkret prosjektforslag kan foreligge i løpet av første halvår 2002.
- *Melkekuers sykdommer i Norden, Olav Østerås (N) (2001)*
Med unntak av Island, har de øvrige land deltatt i arbeidsgruppen som vil legge fram en rapport der et mulig framtidig nordisk forsknings- og utviklingsarbeid på dyrehelseområdet blir diskutert. Datagrunnlaget for dette arbeidet er helseregister fra husdyrkontrollen i respektive land. Sluttrapport fra arbeidet vil foreligge til NKJs sommermøte

- *Genetiske ressurser og biologisk mangfold*

Arbeidsgruppen, som ble nedsatt i NKJs sommermøtet 2001, har fått følgende oppdrag:

- Utarbeide en oversikt over pågående forskning i de nordiske land
- Komme med anbefalinger om hvilke forskningsoppgaver som er mest aktuelle og spesielt egnet for nordisk samarbeid
- Foreta en vurdering av hvilke samarbeidsformer som er mest hensiktsmessige i det videre arbeid (forskningsprosjekter, nettverk, symposier, workshops eller konferanser)
- *Genteknikk:*
Arbeidsgruppen ble nedsatt i NKJs sommermøte, med samme oppgaver innen sitt felt som foregående gruppe.

Begge arbeidsgruppene skal ha slutført sitt arbeid innen 15. mai 2002. Samtidig som gruppene avgir sin utredning, skal de fremme forslag om faglig innhold i et seminar innen sine respektive områder. Dette planlegges avholdt høsten 2002. Det er innleid faglig sekretær i begge gruppene. Arbeidet kom i gang i oktober/november 2001 og hver av gruppene hadde et møte før årsskiftet.

- *Workshop om kvalitet i økologisk landbruk*
En workshop ble planlagt som en oppfølging av tidligere utredningsarbeid på området. Arrangementet måtte av ulike årsaker utsettes til 2002.

Andre aktiviteter

Nordiske Jordbruksforskernes forening (NJF) har ulike finansieringsordninger i medlemslandene (departement, forskningsråd, etc) men det er etablert en praksis der NJF "søker" NKJ om midler. NJF legger da fram rapport om foregående årsvirksomhet, regnskap og planer for arbeid framover.

Nordisk Komite for Veterinærvitenskapelig Samarbeid (NKVet) har i en årrekke fått økonomisk støtte fra NKJs sekretariat. NKVet må på samme måte som NJF legge fram

rapport og planer for aktiviteten - ved siden av regnskap og budsjett. NKJ vedtok i høstmøte 2001 en søknad om et noe større tilskudd for 2002, med bakgrunn i at tilskuddet ikke har vært prisjustert de senere år.

NKJ har ikke konkrete samarbeidsprosjekter med disse organisasjonene (NJF, NKVet). Begge er imidlertid representert i NKJ med sine ledere som observatører. Gjensidig informasjonsutveksling må betraktes som et særdeles viktig tiltak når det gjelder samordning av den totale virksomhet innen sektoren.

	<u>Kostnader 2001</u>	<u>Budsjett 2002</u>
NJF, finansiert av medlemslandene (NOK)	1 129 000	1 133 000
NKVet, finansiert av NKJs sekretariat (NOK)	285 482*	233 000

*)Herav NOK 61 832 overført fra 2000 til medfinansiering av NKVet-symposium på Island

Samarbeid med andre organisasjoner

Samarbeid med SNS

Det tidligere miljøprogrammet (1993-97), samfinansiert mellom SNS, NKJ (nasjonale midler) samt ekstrabevilgning fra MMR, ble i 2001 fulgt opp gjennom en presentasjon av oppnådde resultater i programmet. Opplegget var todelt: I tilknytning til Nordisk Råds temasesjon "Et bærekraftig Norden" i Oslo i april ble det gitt en relativt bred presentasjon av programmet, der målgruppen i første rekke var politiske beslutningstakere. Ved siden av dette, ble det som et ledd i popularisering av forskningsresultatene utarbeidet en brosjyre ("Nordisk forskningsprogram for jord- og skogbrukets forskningsspørsmål"). Brosjyren tok utgangspunkt i de 4 store prosjektene under programmet. De nevnte aktivitetene ble samfinansiert mellom SNS og NKJ.

Samarbeid med Nordisk Forskerutdanningsakademi (NorFA)

I likhet med tidligere år har NKJ vært rådgiver for NorFA i evalueringen av søknader om midler til forskerutdanningskurs og –nettverk innen sitt område. I tillegg til faglig kvalitet og relevans, ble det lagt betydelig vekt på at de planlagte aktiviteter hadde deltakelse fra nærområdene. Av 9 søknader som ble anbefalt ble 5 innvilget. Uttellingen på jordbrukssektoren ble derfor meget god.

Samarbeid med NOVA

Det har ikke vært direkte samarbeid om konkrete saker eller prosjekter i 2001.

Samarbeid med nærområdene

I samsvar med tidligere vedtak, har NKJ dekket kostnader i forbindelse med deltakelse fra nærområdene under et veterinærsymposium i Uppsala i juni d.å. Nærområdene og i særlig grad Baltikum har vært prioritert i både tidligere og nåværende strategiplan og det er åpnet for aktiv deltakelse i NKJ-prosjekter. Økonomiske forhold er årsak til at det ikke har lyktes å få i stand konkret prosjektsamarbeid. Det må derfor søkes andre samarbeidstiltak, for eksempel symposier, seminarer, etc. hvis samarbeidet skal kunne utvikles.

Nordisk samarbeid og EU-forskningen

NKJ har ikke noe fast samarbeid med EU. Nå, ved inngangen til EUs 6. rammeprogram, er det likevel viktig at forskere i Norden er åpne for de muligheter som ligger i deltakelse i større europeiske prosjekter. Både de enkelte nordiske land og Norden som enhet vil ha utbytte av dette. Derfor vil NKJ være brobygger mellom Norden og EUs 6. rammeprogram der det er mulig. Forskerne ser gjerne først etter nasjonale midler og deretter om det finnes internasjonale midler. Ved at NKJ blir en aktiv formidler mot EU-programmer, vil forskerne også oppleve at det nordiske forskningssamarbeidet blir mer attraktivt. Dette er i tråd med NKJs strategiplan for 2001- 2004, og det er i tråd med synspunkter som NKJ har fremført i forbindelse med utredningen om nordisk jord- og skogbruksforskning, som i 2001 ble vedtatt igangsatt i regi av NMR. Utredningen skal være sluttført i august 2002.

Uttalelser fra NKJ i løpet av året

NMRs rapport "Bioenergi i Norden"

NKJ avga på nyåret en uttalelse om ovennevnte rapport, utarbeidet av NMRs arbeidsgruppe NOR-Bip. NKJ støttet i hovedsak de synspunkter som var nedfelt i rapporten, men presiserte at en "Nordisk demonstrasjonspark" måtte bygge på eksisterende anlegg og nettverk for samordning av virksomheten. Det ble videre gitt uttrykk for at NKJ kan ta på seg en koordinerende rolle for bioenergiforskningen.

NMR-prosjekt 651045-90783 "A Virtual Research Institute for Sustainable Agriculture in the Baltic Sea Region"

NKJ fikk denne rapporten ved utgangen av året med anmodning om en uttalelse. NKJ stiller seg positiv til intensjonene i det opplegg som er skissert i rapporten. I uttalelsen ble det imidlertid reist noen spørsmål vedrørende usikkerhet angående organisatoriske forhold, beslutningsprosess og faglige prioriteringer. Dersom dette "prosjektet" blir vellykket, åpner det for helt andre perspektiver m.h.t. et framtidig samarbeid Baltikum/Norden på områder der det åpenbart er sammenfallende interesser.

NKJs lederskap, sekretariat og møter

Etter den avtalte turnusen skulle Norge overta lederskap og sekretariat for NKJ 1. januar 2002. Omorganiseringen av forskningsrådstrukturen i Sverige førte til, av ulike årsaker, at overføringen til Norge ble framskjøvet til 1. april 2001. Leder fram til 1. april 2001 var Roland von Bothmer med Lennart Åberg, begge Formas, som sekretær. Hans Kolbein Dahle, Norges forskningsråd, overtok deretter ledervervet og sekretariatet ble lagt til Norges forskningsråd med Roald Sørland som sekretær. Flytting av lederskap og sekretariat har naturlig nok i noen grad preget arbeidet i rapporteringsåret. Det er avholdt to møter i NKJ i 2001 - begge i Finland - og det ble behandlet i alt 20 saker. Sekretariatskostnadene er i sin helhet finansiert av medlemslandene.

2. NKJs INNTEKTER OG KOSTNADER 2001

I tabell 1 er det gitt en samlet oversikt over kostnader i forbindelse med NKJs totale virksomhet. Budsjett for 2002 er også tatt med. Tabell 2 viser inntekter i forbindelse med sekretariatet og kostnader på de ulike aktiviteter. I tabell 3 er det gitt en oversikt over midlene fra NMR, mens det i tabell 4 er vist forbruket av disse midlene sammenholdt med budsjettet.

Tabell 1. NKJs totale aktiviteter 2001 og budsjett 2002 (NOK)

	<u>Kostnader 2001(NOK)</u>	<u>Budsjett 2002(NOK)</u>
NKJs sekretariat	260 633	434 000
NKVet	285 482	230 000
NJF	1 129 000	1 133 000
NKJ-prosjekt	17 968 000	15 600 000
NMR-finansiert aktivitet	<u>1 562 121</u>	<u>1 600 000</u>
Sum	<u>21 205 236</u>	<u>18 997 000</u>

Tabell 2. NKJs sekretariatet 2001 (NOK)

<u>Inntekter</u>		<u>Aktivitet</u>	<u>Resultat</u>	<u>Budsjett</u>
Danmark, F.sekretariatet	64 750	NKVets virksomhet	285 482	222 250
Danmark, SJVF	64 750	Ref. lønn. Sekretariatet	260 633	235 600
Finland	97 500	Reisekostnader	54 738	35 700
Island	5 900	Publikasjoner/trykking	32 309	26 650
Norge	117 300	Utredninger, diverse	7 757	8 550
Sverige	<u>182 800</u>	Administrasjon, diverse	<u>2 369</u>	<u>4 250</u>
Sum	<u>533 000</u>	Sum	<u>643 288</u>	<u>533 000</u>
Overført fra 2000	100 288			
NorFa, honorar	<u>10 000</u>			
Sum	<u>643 288</u>			

Tabell 3. NMR-midler (NOK)

Rammebevilgning NMR 2001	1 138 754
Overført fra 2000 1)	<u>1 172 498</u>
Sum	<u>2 311 252</u>

Tabell 4 Forbruk av NMR-midler 2001 sammenholdt med budsjett (NOK)

<u>Aktivitet NMR</u>	<u>Resultat</u>	<u>Budsjett</u>
Forskningsprosjekt		
Overvakning av antibiotikaresistens	347 882	430 000
Prosjektkoordinering	238 452	361 200
Nettverk		
Homeopati for landbrukets dyr	129 000	129 000
Velferd hos verpehøns	77 325	98 900
Baltikum		
Reisebidrag veterinær-symposium	21 213	86 000
Symposier, arbeidsgrupper		
Cirkumpolare områder	82 826	172 000
Strategiplan 2001-04	48 398	43 000
Genteknikk, arb.gruppe	77 718	86 000
Biologisk mangfold, arb.gruppe	80 172	86 000
Sykdommer hos melkekuer i Norden	333 349	301 000
Økologisk landbruk, workshop	28 205	129 000
Nordisk miljøprogram, oppfølging	86 985	86 000
Reserve, diverse	<u>10 596</u>	<u>303 152</u>
Sum	<u>1 562 121</u>	<u>2 311 252</u>

3. Sammendrag

Lederskap og sekretariat for NKJ

På anmodning fra Sverige, overtok Norge lederskap og sekretariat for NKJ fra 1. april 2001 – mot planlagt fra 1. januar 2002. Dette hadde sammenheng med praktiske problemer i forbindelse med omorganisering av forskningsrådsstrukturen i Sverige. Flyttingen påvirket arbeidet i NKJ i noen grad, men i store trekk har de mest sentrale oppgaver blitt ivarettatt. Det ble avholdt 2 møter og i alt 20 saker ble behandlet.

Forskningsprosjekter

I 2001 var det i NKJs regi i alt 15 igangværende prosjekter, hvorav 14 med nasjonal finansiering og ett med midler fra NMR. Hele 5 prosjekter ble avsluttet ved utgangen av året, mens det ble fattet vedtak om igangsetting av 2 nye prosjekter med nasjonal finansiering fra 2002

I tillegg til den nasjonale finansieringen av prosjektene, avsettes det NMR-midler til prosjektkoordinering, inklusive sluttrapportering. Ordningen benyttes i varierende grad.

Nettverk og arbeidsgrupper

To nye nettverk ble igangsatt i 2001 på hhv områdene homeopati for landbrukets dyr og velferd hos verpehøns. En arbeidsgruppe på området melkekuers sykdommer i Norden avsluttet sitt arbeid og vil fremme forslag om et forskningsprosjekt på området. For 2002 ble det vedtatt å gi støtte til et nytt nettverk på området ”Harmonic Growth in Meat Animals” (Birte Lindstrøm Nielsen, 2002). Med unntak av Island, deltar de øvrige medlemsland. De nevnte nettverk finansieres i sin helhet med midler fra NMR.

I samsvar med NKJs strategiplan ble det i sommermøtet 2001 vedtatt å oppnevne to arbeidsgrupper på områdene Genteknikk og Genetiske ressurser og biologisk mangfold. Gruppene skal kartlegge relevant aktivitet innen NKJs ansvarsområde, komme med forslag om faglig innhold i seminar på sine respektive områder samt framtidige samarbeidsformer. Arbeidet slutføres i løpet av første halvår 2002.

Uttalelser og rådgivning

På anmodning fra NMR ble det avgitt uttalelse fra NKJ om rapporten ”Bioenergi i Norden”, samt NMR-prosjektet ”A Virtual Research Institute for Sustainable Agriculture in the Baltic Sea Region”. Det ble videre gitt innspill i forbindelse med NMRs ”Nærområdeprogram 2003 – 2005”. I likhet med tidligere år var NKJ også i 2001 høringsinstans i forbindelse med NorFAs behandling av søknader om forskerkurs og –nettverk. Uttellingen innen NKJs sektor var svært god.

Nordisk samarbeid og EU-forskningen

NKJ har ikke noe fast samarbeid med EU. Nå, ved inngangen til EUs 6. rammeprogram, er det likevel viktig at forskere i Norden er åpne for de muligheter som ligger i deltakelse i større europeiske prosjekter. Både de enkelte nordiske land og Norden som enhet vil ha utbytte av dette. Derfor vil NKJ være brobygger mellom Norden og EUs 6. rammeprogram der det er mulig. Forskerne ser gjerne først etter nasjonale midler og deretter om det finnes internasjonale midler. Ved at NKJ blir en aktiv formidler mot EU-programmer, vil forskerne også oppleve at det nordiske forskningssamarbeidet blir mer attraktivt. Dette er i tråd med

NKJs strategiplan for 2001- 2004, og det er i tråd med synspunkter som NKJ har fremført i forbindelse med utredningen om nordisk jord- og skogbruksforskning, som i 2001 ble vedtatt igangsatt i regi av NMR. Utredningen skal være sluttført i august 2002.

4. A Brief Summary in English

The Nordic Joint Committee for Agricultural Research (NKJ) promotes and supports cooperation on agricultural research between the national research councils, or corresponding organisations, in the five Nordic countries. In addition, the NKJ serves in an advisory capacity to the Nordic Council of Ministers on agricultural issues.

The NKJ's bylaws

The formal framework for the NKJ's activities is set out in its bylaws, which were last amended in January 1995. The bylaws define the following principal activities:

- to serve in an advisory capacity to the Nordic Council of Ministers (the ministers of agriculture) on issues relating to agricultural research and development (R&D);
- to serve in an advisory capacity or coordinate agricultural R&D when requested by the Nordic Council of Ministers through the Nordic Committee of Senior Officials for Agriculture and Forestry Affairs (NEJS), and subject to Nordic funds being made available for such activities;
- to act as a contact hub for the national research councils or similar research organisations responsible for agricultural R&D.

The NKJ is required to provide advice or coordination to the extent requested by the Nordic Council of Ministers. This may also entail responsibility for following up R&D activities if funding for such activities has been made available by the Council.

NKJ member organisations

Denmark:	The Ministry of Food, Agriculture and Fisheries The Danish Agricultural and Veterinary Research Council
Finland:	The Agricultural Research Delegation
Iceland:	The Agricultural Research Institute
Norway:	The Research Council of Norway
Sweden:	The Swedish Research Council for Environment, Agricultural Sciences and Spatial Planning

In addition, one representative has been appointed to the NKJ by the ministries of agriculture of all the Nordic countries except Iceland.

Nordic institutions and collaborative bodies

The NKJ cooperates with a wide number of Nordic institutes and bodies. The following list encompasses key partners in cooperation under the auspices of the Nordic Council of Ministers:

- The Nordic Forest Research Cooperation Committee (SNS). The SNS serves the Nordic Council of Ministers in an advisory capacity on forestry issues, and is thus a sister institution to the NKJ. The committees participate in one another's meetings as observers.
- The Nordic Gene Bank (NGB) is responsible for coordinating activities in the field of plant breeding and the preservation of genetic resources in plant materials within the Nordic countries.

- The Nordic Gene Bank for Farm Animals (NGH) is responsible for coordinating activities relating to the genetic resources of farm animals.
- The Nordic Council for Reindeer Research (NOR).
- The Nordic Training Academy for Advanced Study (NorFA). NorFA funds courses for Nordic and Baltic researchers, allocates funds for the establishment of researcher networks, and generally supports symposia and workshops to increase the skills and mobility of researchers.
- The Nordic Agricultural University (NOVA) was formally established in 1995 in collaboration between the Nordic agricultural universities. NOVA has now been extended to include the Baltic regions.

The NKJ is also involved in important collaborative efforts with the following non-governmental organisations:

- The Nordic Association of Agricultural Scientists (NJF).
- The Nordic Committee for Veterinary Scientific Cooperation (NKVet).

NKJ's activities in 2001

Leadership and secretariat

At Sweden's request, Norway assumed responsibility for the leadership and secretariat of the Nordic Joint Committee for Agricultural Research (NKJ) as from 1 April 2001 instead of 1 January 2002. The shift occurred earlier than planned in response to certain practical problems that arose in connection with the restructuring of the Swedish research councils. Although the move had some impact on the work in the NKJ, most of the committee's central activities have by and large been satisfactorily maintained. Two committee meetings were held, and a total of twenty matters were dealt with.

Research projects

In 2001 there were 15 ongoing projects under the auspices of the NKJ. Of these, 14 were nationally funded while one was funded directly by the Nordic Council of Ministers. Five projects reached completion by the end of the year, and two new, nationally-funded projects were approved for implementation in 2002. In addition to the national funding of these projects, a funding scheme from the Nordic Council of Ministers was implemented for project coordination, including preparation of final reports. This scheme is utilised to a varying degree.

Networks and working groups

Two new networks were established in 2001, one for homeopathic treatment of domestic animals and one for the welfare of egg-layers. For 2002, support was approved for a new network in the area of harmonic growth in meat animals. A working group on diseases of dairy cattle in the Nordic region completed its efforts, and will submit a proposal for a research project in this field.

In accordance with the NKJ's strategy plan, a decision was taken at the summer 2001 meeting to appoint two new working groups, one in the area of gene technology and one in genetic resources and biological diversity. These working groups have been asked to map out relevant activities within the NKJ's sphere of responsibility, and to submit proposals regarding future

patterns of cooperation as well as topics for seminars within their respective areas. These efforts are to be completed during the first half of 2002.

Review and advisory activities

At the request of the Nordic Council of Ministers, the NKJ submitted comments to the report *Bioenergy in the Nordic Region*, as well on the project *A Virtual Research Institute for Sustainable Agriculture in the Baltic Sea Region*. In addition, the NKJ was asked to contribute observations in connection with the Council of Ministers' Programme for the Adjacent Areas in the Baltic region and Northwestern Russia 2003 – 2005. As in previous years, the NKJ participated in 2001 on the review board of the Nordic Training Academy of Advanced Study (NorFA) in connection with the processing of applications for researcher workshops and networks. The committee is pleased to report that a large number of applications within the NKJ's sphere received approval.

Nordic cooperation and EU research

The NKJ has not established any permanent cooperation with the EU. However, as the EU's 6th Framework Programme is now being implemented, the time is ripe for Nordic researchers to seek out the opportunities afforded by participation in large-scale European projects. This will be to the benefit of the individual Nordic countries as well as the region as a whole. Thus the NKJ will make every effort to establish links between the Nordic region and the EU's 6th Framework Programme. Researchers tend to apply for national funding first, and thereafter to look for international grants. As the NKJ assumes an increasingly active role in promoting participation in EU programmes, researchers will find that correspondingly greater interest will be afforded to research cooperation at the Nordic level. Such activities are in keeping with the principles laid down in the NKJ's strategy plan for 2001 – 2004, as well as the views presented in connection with the survey on Nordic agricultural and forestry research which was initiated in 2001 under the auspices of the Nordic Council of Ministers. This survey will be completed in August 2002.

Vedlegg 1: Vedtekter for Nordisk kontaktorgan for jordbruksforskning

Formål

§ 1 Nordisk kontaktorgan for jordbruksforskning (NKJ) har til formål å fremme og støtte forskningen til gagn for jord- og skogbrukssektoren i Norden.

Oppgaver

§ 2 NKJ har følgende hovedoppgaver:

- å være rådgivende for Nordisk Ministerråd (landbruksministrene) i forskningspolitiske spørsmål vedrørende jordbruksforskning
- å være rådgivende eller styrende organ innen jordbruksforskning i det omfang ministerrådet ved sin embetsmannskommite (NEJS) ber om det, samt stiller nordiske midler til disposisjon
- å være et kontaktorgan mellom de nasjonale forskningsråd eller tilsvarende organisasjoner med ansvar for landbruksområdet

Arbeidsform

§ 3 NKJ skal gjennomføre sin virksomhet ved å

- arbeide for størst mulig nordisk samordning av nasjonal forskningsvirksomhet på alle nivå
- støtte kontaktskapende virksomhet mellom forskere og forskningsinstitusjoner i Norden i form av bl.a. symposier, seminarer og forskerutdanningskurs
- initiere, planlegge og prioritere nordiske forskningsoppgaver med utgangspunkt i behov og tilgjengelige nasjonale og nordiske ressurser
- fremme nødvendig informasjonsvirksomhet og bidra til at forskningsresultatene blir spredt og anvendt på nordisk nivå
- arbeide med evalueringssystemer for å heve nasjonal og nordisk forskningskvalitet
- sikre kontakt med og ta hensyn til annet nordisk forskningssamarbeid på jordbruksområdet

§ 4 Sammensetning og forretningsorden

NKJ består av 3 representanter fra hvert av landene Danmark, Finland, Norge og Sverige og minst en representant fra Island. To av representantene utpekes av landets forskningsråd eller tilsvarende forskningorganisasjon og én utpekes av landbruksdepartementet. Representantene utpekes for en periode på 4 år med kalenderåret som mandatperiode og med mulighet for gjenvalg.

Følgende forskningsråd eller tilsvarende forskningsorganisasjoner utpeker representanter til NKJ:

- Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsråd og Direktoratet for FødevareErhverv, Danmark
- Lantbruksforskningsdelegationen, Finland
- Lantbrukets Forskningsinstitut, Island
- Norges forskningsråd, Norge
- Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas, Sverige

NKJ kan beslutte å innby andre nordiske organer eller ideelle foreninger på jord- og skogbruksforskningens område til å følge virksomheten som observatører.

NKJ kan etablere arbeidsutvalg til spesielle oppgaver, på samme måte kan lederskapet for NKJ etter behov nedsette arbeidsgrupper som fungerer mellom møtene i NKJ.

- § 5 Formannskap og sekretariat for NKJ sirkulerer mellom de deltakende land - normalt for 4-årige perioder. Fra 1. januar 1996 plasseres formannskap og sekretariat i samme land, og søkes samordnet med plasseringen av formannskap og sekretariat for det nordiske skogforskningssamarbeidet.

NKJ innkaller til møte etter behov, likevel minst to ganger om året. Innkallelse til møte, som ikke tidligere er meddelt, skal skje med minst to måneders varsel.

NKJ fatter beslutninger med simpelt flertall med formannens stemme som utslagsgivende ved stemmelikhet. Når konkrete nordiske forskningsoppgaver gjennomføres med nordiske midler, kreves imidlertid enighet fra minst 3 nordiske land.

NKJ kan fatte beslutning om praktisk og økonomisk samordning mellom forskningsrådene alene med representanter for forskningsrådene og de tilsvarende forskningsinstitusjoner. Slike beslutninger om samordning kan kreves utformet på en måte at som gjør at samordningen bare forplikter de land som deltar.

NKJ fastsetter selv øvrige retningslinjer for sin virksomhet.

- § 6 Økonomi, regnskap og virksomhetsberetning
Kostnader i forbindelse med sekretariatet dekkes etter søknad om mildere fra Nordisk Ministerråd og samt de organisasjoner som er representert.

Reglement for budsjett, økonomiforvaltning, regnskap og revisjon følger de regler som fastsettes for virksomhet som inngår i Nordisk Ministerråds budsjett. For øvrig gjelder lover og forskrifter for domicillandet. Årsberetning for virksomheten utarbeides årlig og stiles til Nordisk Ministerråd samt organisasjonene som er representert i NKJ.

- § 7 Vedtektsendringer
Endring i eller tillegg til vedtektene krever beslutning i Nordisk Ministerråd (landbruksministrene) og i de representerte forskningsorganisasjonene. Vedtektene kan likevel oppheves av Nordisk Ministerråd eller av de representerte forskningsorganisasjonene .

- § 8 Ikrafttreden
Disse vedtekter trådte i kraft 1. januar 1995.

Vedlegg 2: NKJs medlemsorganisasjoner, medlemmer og observatører

DANMARK:	Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige forskningsråd (SJVF) og Direktoratet for FødevarerErverv
FINLAND:	Lantbruksforskningsdelegationen
ISLAND:	Landbrukets Forskningsinstitut
NORGE:	Norges forskningsråd
SVERIGE	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas)

Med unntak av Island, er videre medlemslandenes landbruksdepartementer representert med en representant. I 2001 hadde NKJ følgende sammensetning:

Danmark:

Merete Fredholm	Statens Jordbrugs- og Veterinærmedisinske Forskningsråd
Morten Blom Andersen	Fødevarerministeriets Rådgivende Forskningsudvalg

Finland

Erkki Kempainen	Lantbruksforskningsdelegationen
Mirja Suurnäkki	Jord- og skogbruksministeriet

Island

Thorsteinn Tomasson	Landbrukets Forskningsinstitut
---------------------	--------------------------------

Norge

Hans Kolbein Dahle, leder fra 1. april 2001	Norges forskningsråd
Olav Hepsø	Norges forskningsråd
Birgitte Skilbrei	Landbruksdepartementet

Sverige

Roland von Bothmer, leder til 31. mars 2001	Formas
Marianne Jensen-Waern	Formas
Birgitta Hansson	Jordbruksdepartementet

Observatører

Sirpa Kurppa (FIN)	Nordiske Jorbruksforskernes Forening (NJF)
Vibeke Dantzer (DK)	Nordisk Kommitè for Veterinærmedisinsk samarbeid (NKVet)
Ylva Tilander	Nordisk Ministerråd

NKJ-sekretariatet

Roald Sørland fra 1. april (etter Lennart Åberg, Formas)	Norges forskningsråd
--	----------------------

Vedlegg 3: NKJ-aktiviteter 2001 (Budsjetttall)

1. PROSJEKTER FINANSIERT AV MEDLEMSORGANISASJONENE i 2001

<u>PROSJEKT</u>	<u>BESKRIVELSE</u>	<u>NAVN</u>	<u>ÅR</u>	<u>BUDSJETT 2001</u>
NKJ 99	Maternal behaviour of sows, with a focus on genetics, physiology and social environment.	Lotta Rydhmer, S	1998 - DKK	1 120 000
			2001 FIM	0
			NOK	590 000
			SEK	650 000
NKJ 100	Stabila isotoper i komparativa studier av mjølkproduksjon og energibehov hos gris, mink og räv.	Anne-Helene Tauson, DK	1998 - DKK	813 000
			2001 NOK	0
			SEK	0
NKJ 103	Effects of light and cold stress on plant productivity in Nordic climate.	Eva-Mari Aro, FIN	1998 - DKK	0
			2001 FIM	100 000
			SEK	432 600
NKJ 104	The role of the glucosinolate/myrosinasesystem of Brassica napus in the interaction with insect and microbial pests.	Atle M.Bones, N	1999 - DKK	449 228
			2001 NOK	475 000
			SEK	470 000
NKJ 105	Efficient Barley Transformation for Grain Quality Improvement.	Christer Jansson, S	1999 - NOK	600 000
			2001 SEK	580 000
NKJ 106	Exploring legume-rhizobium symbioses for sustainable agriculture.	Mette Marianne Svenning, N	1999 - ISK	600 000
			2002 NOK	410 000
			SEK	895 000
NKJ 107	Forbedrede metoder till påvisning af Mycobacterium paratuberculosis infektion.	Göran Bölske, S	1999 - DKK	200 000
			2002 FIM	256 000
			ISK	5 150 000
			NOK	370 000
			SEK	500 000
NKJ 108	Functional genome analysis of an intercross between Hampshire and Landrace pigs.	Leif Andersson, S	2000 - DKK	216 000
			2002 NOK	0
			SEK	760 000
NKJ 109	Genetiska resurser för framtidens jordbruk.	Roland von Bothmer, S	2000 - DKK	253 000
			2002 NOK	150 000
			SEK	525 000

NKJ 110	Characterisation of plant residue quality for prediction of decomposition and nitrogen release in agricultural soils.	Bo Stenberg, S	2000 - DKK	457 000
			2002 FIM	138 000
			ISK	3 047 000
			NOK	321 000
			SEK	525 000
NKJ 111	Towards a new feed evaluation system for dairy cows based on whole animal models.	Torben Hvelplund, DK	2000 - DKK	400 000
			2004 FIM	350 000
			ISK	2 365 000
			NOK	600 000
			SEK	530 000
NKJ 112	The interaction between dietary carbohydrates and digestive processes in piglets.	Knud Erik Bach Knudsen, DK	2001 - DKK	500 000
			2004 FIM	60 000
			SEK	400 000
NKJ 113	Listeria monocytogenes infeksjoner i nervesystemet hos drøvtyggere: fra epidemiologisk genetik til molekylær patogenese.	John Elmerdahl Olsen, DK	2001 - DKK	608 400
			2003 NOK	1 533 000
			SEK	450 000
NKJ 114	Biometrical and economic models for a joint breeding program in dairy cattle based on the Nordic breeding profile.	Erling Strandberg, S	2001 - DKK	300 000
			2003 FIM	280 000
			NOK	404 000
			SEK	400 000

2. ANDRE AKTIVITETER FINANSIERT AV MEDLEMSORGANISASJONENE 2001

NJF

Nordiske jordbruksforskernes forening.	SirpaKurppa, FIN	DK	*NOK 318 000
		FIN	NOK 132 000
		ISL	NOK 32 000
		N	NOK 300 000
		S	NOK 355 000

NKVet

Nordisk kommittè for veterinærvitenskapelig samarbeid	Vibeke Dantzer, S	NKJ	NOK 285 482
NKJ-sekretariatet.		NKJ	NOK 357 806

* I tillegg 222 000 NOK til NJFs sekretariat i Danmark.

3. NOEN AKTIVITETER FINANSIERT MED MIDLER FRA NMR 2001

Forskningsprosjekter

98.3-45	Harmonisering af metoder til overvågning af antibiotikaresistens i de nordiske lande	Frank Aarestrup DK	2000 - 2002	NOK 430 000
	Prosjektkoordinering			NOK 180 000
Nettverk og arbeidsgrupper				
98.3-48	Nordiskt nätverk för att samordna utveckling och forskning om homeopati för lantbrukets djur	Torkel Ekman, S	2001 - 2003	NOK 129 000
98.3-50	Velferd hos verpehøns	Bjarne Bråstad, N	2001	NOK 98 900
98.3-47	Sykdommer hos melkekuer i Norden	Olav Østerås, N	2001	NOK 301 000
01.2-3	Genteknikk, utredning		2001 - 2002	NOK 86 000
01.2-4	Genetiske ressurser og biologisk mangfold, utredning		2001 - 2002	NOK 86 000
	Cirkumpolare områder		2001-	NOK 172 000
	Nordisk miljøprogram, oppfølging		2001	NOK 86 000

KONTAKTADRESSER

Danmark

Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsråd (SJVF)
Vibeke Kalsbeek (til april 2002)
Aase Helene Thylstrup (fra april 2002)
Randersgade 60
DK-2100 København Ø
Tel: + 45 35 44 63 52
Fax: + 45 35 44 62 04
E-post: aht@forsk.dk

*Direktoratet for FødevarerErhverv
Forskningskontoret*
Lars Diernæs
Kampmangsgade 3
DK- 1780 København V
Tel: + 45 33 95 88 36
Fax: + 45 33 95 80 33
E-post: ld@dffe.dk

Sverige

*Forskningsrådet för miljö, areella näringar
och samhällsbyggande (Formas)*
Lennart Åberg
Box 1206
S-111 82 Stockholm
Tel: + 46 8 775 40 21
Fax: + 46 8 775 10 10
E-post: lennart.berg@formas.se

Island

Rannsóknastofnun Landbúnaðarins
Thorsteinn Tomasson
Keldnaholt
Is-112 Reykjavík
Tel: + 354 5 77 10 10
Fax: + 354 5 77 10 20
E-post: tomasson@rala.is

Finland

Jordbrukets forskningscentral
Ritva Ojala/Simo Kivisaari
FIN-31 600 Jockioinen
Tel: + 358 3 41 88 28 01
Fax: + 358 3 41 88 28 49
E-post: ritva.ojala@mtt.fi/simo.kivisaari

Norge (inklusive NKJ-sekretariatet)

Norges Forskningsråd
Roald Sørland
Stensberggata 26, St.Hanshaugen
Postboks 2700
N-0131 Oslo
Tel: + 47 22 03 71 07
Fax: + 47 22 03 71 04
E-post: ros@forskningsradet.no

Nordisk Ministerråd

Nordisk Ministerråd
Ylva Tilander
Store Strandstræde 18
DK-1255 København K
Tel: + 45 33 96 02 00
Fax: + 45 33 93 20 47
E-post: yti@nmr.dk

Internett

www.forskningsradet.no/nkj

Nordisk kontaktorgan for jordbruksforskning (NKJ)

ble opprettet i 1965 som et kontaktorgan mellom de nasjonale forskningsråd eller tilsvarende organisasjoner på jordbruksområdet i de nordiske land. Gjennom vedtektsendringer ble landbruksdepartementene i de respektive land representert i NKJ fra 1987.

Rådgivningsfunksjonen overfor Nordisk Ministerråd (NMR) ble samtidig tillagt større vekt.

NKJs formål er å fremme og støtte forskning til nytte for jordbrukssektoren i Norden. Danmark, Finland, Norge og Sverige kan stille med inntil 3 representanter i NKJ - Island med minst én. NKJs strategiplaner er styrende for NKJs virksomhet. Nye forskningsprosjekter kan igangsettes på grunnlag av egne utredninger og etter initiativ fra forskergrupper og institusjoner.

De nasjonale forskningsråd og NMR fatter vedtak om bevilgninger med utgangspunkt i anbefalinger fra NKJ.

Nordisk Ministerråd (NMR)

ble opprettet i 1971 som et samarbeidsorgan mellom de nordiske lands regjeringer. NMR legger fram forslag til Nordisk Råds sesjoner, iverksetter rådets anbefalinger og leder arbeidet innen de ulike sektorer - samt rapporterer til Nordisk Råd om resultater fra samarbeidet.

Medlemslandenes statsministre har det overordnede ansvar for samarbeidet, som koordineres av samarbeidsministrene og den nordiske samarbeidskomité. Aktørene i Ministerrådets møter og samarbeid har ulik sammensetning, avhengig av hvilke saker som skal behandles.